

Till den politiska styrgruppen
för
samverkan Hörby-Höör

Uppföljning av Hörby kommun och Höors kommuns samverkan i räddningstjänstfrågor

Inledning

Denna PM redovisar i vilken grad räddningstjänsten når samverkansmotiven och aktiviteter som genomförs för att förbättra samverkan inom räddningstjänstområdet.

Årlig uppföljning för att säkra att samverkansmotiven nås

Den politiska styrgruppen för samverkan Hörby-Höör ska årligen hantera en uppföljning av den verksamhet kommunerna har gemensamt. Det framgår av den politiska styrgruppens arbetsformer. Syftet med uppföljningen är att få insikt om:

- I vilken grad motiven för samverkan har nåtts eller är på väg att nås.
- Utmaningar eller hinder för god verksamhetsstyrning. Denna analys gör respektive verksamhetschef.

Uppföljningen baseras på:

- Avsiktsförklaring för samverkansområdet
- Avtalet om samverkan
- Utredningen som samverkansområdet vilar på

Utifrån uppföljningen förs dialog om hur samverkan kan förstärkas och underlättas. Huvudsyftet är alltså att säkra att de motiv samverkan baseras på uppnås och att samverkan gynnar kommunkoncernerna och medborgarna.

Motiv för att samverka i räddningstjänstfrågor

Från den 1 januari 2019 har räddningstjänsten i Hörby och Höör drivits genom en (1) gemensam nämnd med en gemensam medarbetarorganisation. Det politiska ansvaret för verksamheten utövas av nämnden för vatten, avlopp och räddningstjänst.

Värdkommun för verksamheten är Höors kommun. Det innebär att Höors kommun är juridisk person för verksamheten. Höors organisationsnummer ska användas för verksamheten och Höors kommun är formellt ansvarar för verksamheten medan Hörby kommun ges möjlighet att styra verksamheten genom att utse ledamöter i nämnden. Kommunernas rättigheter och skyldigheter gentemot varandra regleras genom samverkansavtalet som kommunerna har undertecknat och av principerna för att beräkna och fördela kostnader vid samverkan som respektive kommunstyrelse fastställt..

Kommunerna har sedan en lång tid tillbaka samverkat i räddningstjänstfrågor dels genom kommunalförbund, dels genom avtal. Motivet att 2019 fördjupa samverkan genom att lägga verksamheten i en gemensam nämnd och därmed ha en gemensam politisk styrning av verksamheten var att:

- Ge förutsättningar för heltidstjänster och kompetensförsörjning
- Bättre kvalitet genom gemensamma arbetssätt och rutiner
- Hushålla med medel och anläggningar
- Öka räddningstjänstens förmåga och tydlighet för kommuninvånarna
- Öka räddningstjänstens integritet
- Säkerställa en samsyn av gemensamma risker och insatsförmåga inom kommunerna
- En robustare organisation med samordningsvinster

I vilken grad räddningstjänsten agerar för att säkra dessa motiv och vilka utmaningar som finns är det som ska följas upp i 2020 års uppföljning. Detta görs i [bilaga 1](#).

Slutsatser med förslag till beslut

Räddningstjänsten arbetar aktivt för att samverkansmotiven ska uppnås. Majoriteten av motiven har nåtts eller är på väg att nås. För att ytterligare förbättra samverkan behöver ekonomistyrningen samordnas tillsammans med hanteringen av statliga medel. Vidare behövs en gemensam dialog om räddningstjänstens budget. Självklart har nämnden ett ansvar men när det finns önskemål om att ändra ambitionsnivåerna behöver en dialog mellan kommunerna föras. Här har den politiska styrgruppen en roll att fylla.

Räddningstjänstens ansvar har också ändrats från det att samverkansmotiven togs fram. Räddningstjänstens roll för trygghetsfrämjande åtgärder och säkerhetsarbete har tydliggjorts i båda kommunerna. Det finns också nationella förväntningar på att kommunerna arbetar aktivt med dessa frågor. Säkerhets- och trygghetsfrågorna i Höör och Hörbys kommuner är organiserade inom Räddningstjänsten och Räddningschefen är tillika kommunernas Säkerhetschef. Sedan tidigare har kommunerna efterlyst en ambitionshöjning beträffande kommunernas samlade säkerhetsarbete och under 2019 har personella resurser tillförts. Typisk arbetsuppgift inom området är det brottsförebyggandearbetet som sker i samverkan med polisen, samt kommunernas interna säkerhets- och skyddsarbete. En grund i detta arbete är den samverkansöverenskommelse som kommunerna och polisen avtalar om en gång per mandatperiod för gemensamma brottsförebyggande insatser. Höör och Hörby bedöms ha överenskommelserna på plats under första kvartalet 2020.

Aktiviteter som vidtas för att förbättra samverkan

- **Samordnad ekonomiplanering och ekonomistyrning.**
  - För att räddningstjänsten ska uppnå sina samverkansmotiv behöver verksamhetsplaneringen bygga på att räddningstjänsten har en (1) geografisk yta utifrån vilken den planerar verksamheten, säkerställer hög tillgänglighet, säkerhet och trygghet.
  - Under 2019 har det varit svårt att göra denna verksamhetsplanering eftersom redovisningssystemen till kommunerna är olika, inventarierna ägs av respektive kommun, och budgettilldelningen beslutas av respektive kommun. Vidare hanteras de statliga bidragen för krisberedskap och civilt försvar kommunvis. Det innebär att ekonomienheten på respektive kommun lämnar in ansökan och fördelar därefter medel till räddningstjänsten.

- För att åtgärda detta är inriktningsbeslutet att *Räddningstjänsten arbetar utifrån principen om en budget och en ekonomistyrningsprocess. Det innebär att:*
  - *Inventarier och investeringar.*
    - *Inventarierna ska ägas av Höörs kommun eftersom kommunen är juridisk person för räddningstjänsten. Ett överlåtelseavtal upprättas där inventarierna, efter en besiktning, överförs till Höörs kommun under 2020. Självklart kan avtalet reglera hur inventarier ska överföras till Hörby om samarbetet upphör.*
    - *Räddningstjänsten arbetar med en investeringsbudget. Det innebär att nya investeringar sker i Höörs kommuns namn. De bereds av nämnden där företrädare för båda kommunerna finns representerade. Investeringar som behövs utifrån utvidgat uppdrag eller ambitionshöjningar bereds av nämnden och i de fall det behövs en samsyn mellan huvudmännen av den politiska styrgruppen för samverkan.*
  - *Samordnad hantering av statliga bidrag för krisberedskap och civilt försvar.*
    - *Medlen fördelas direkt till räddningstjänsten och redovisas i nämndens budget och redovisning d v s Höörs kommun som juridisk person för räddningstjänsten får medlen direkt till räddningstjänstens budget och Höör svarar för att Hörbys bidragsdel rapporteras korrekt till MSB. Själva ansökan och rapporteringen undertecknas dock av Hörby*
  - *Lokaler och lokalkostnader*
    - *Räddningstjänsten har tre hyresvärdar idag.*
    - *Ur ett samverkansperspektiv ska långsiktiga och indexreglerade avtal eftersträvas framöver.*
    - *Brister i hyresavtal som uppdragas nu framöver i den nya samarbetsformen hanteras i dialog mellan kommundirektörerna.*
- **Hantering av olika ambitionsnivåer och organisationens kapacitet att leva upp till dem.**
  - *Räddningstjänsten finansieras genom att respektive huvudman tillskjuter budgetmedel. Därutöver har räddningstjänsten vissa intäkter från aktiviteter baserade på taxor som tas i respektive kommun. Budgetnivå så väl som taxenivå beslutas av respektive kommunfullmäktige. Tidigare har ingen samordning mellan kommunerna för att bereda dessa frågor skett, det saknas en politisk dialog om ambitionsnivåer utifrån de två huvudmännens perspektiv.*
  - *Inriktningsbeslutet är att nämnden för räddningstjänsten har att bereda budget och taxor utifrån principer som kommunfullmäktige fastställt.*

Per Björkman

Räddningschef Verksamhetsutvecklare

Helena Sjöholm

Bilaga 1

Uppföljning av samverkansmotiven

Denna bilaga beskriver hur räddningstjänsten arbetar för att samverkansmotiven ska nås samt aktiviteter för att förstärka samverkan. Samverkansmotiven är hämtade från samverkansavtalet och den utredning som låg till grund vid samgåendet.

Samverkansmotiv: Ge förutsättningar för heltidstjänster och kompetensförsörjning

Genom att sammanföra medarbetarna till en organisation ges förutsättningar för att utveckla stödjande funktioner och specialistkompetenser, arbeta med vidareutbildning eller vara en intressant arbetsgivare för potentiella medarbetare. Rekryteringen av räddningstjänstpersonal i beredskap sk. RIB medarbetare är i ett anspänd då kraven från deras ordinarie arbetsgivare ökar. Omsättningen är stor genom att många flyttar eller byter arbetsplats. Sammantaget gör det att brandmännen stannar kortare tid på denna funktion, vilket påverkar kontinuiteten. Genom fler heltidstjänster dagtid kan organisationen stötta upp RIB organisationen.

Resultat och aktiviteter

Totalt arbetar 120 personer inom räddningstjänsten. 12 stycken är heltidsanställda och arbetar med krisberedskap, trygghet, säkerhet, ledning och administration. Under året har vakanser och vikariat för heltidspersonal successivt rekryterats och ersatts, samtliga vakanser kommer att vara tillsatta under januari 2020.

Organisationens behov har samtidigt setts över och tjänsternas innehåll har anpassats för den nya organisationen. Genom utbildningar och arbetsbeskrivningar tränas medarbetare att se till helheten i organisationen och ta ansvar för hela ansvarsområdet v s den geografiska ytan Hörby/Höör. Gemensamma befälsmöten hålls i Ludvigsborg, medarbetarna gör gemensamma träningar och blir insatta i de olika verksamhetssystemen.

Kompetensförsörjningsprocessen för RIB-personalen har under året setts över i syfte att underlätta för rekrytering samt anpassats till MSBs grundutbildningar för brandmän. Det nya rekryteringssättet bedöms vara igång efter årsskiftet 2019/2020. Introduktionsutbildning har också genomförts under våren 2019.

Den nya organisationen (gemensam nämnd) har medfört en ökad attraktivitet som samverkanspartner och arbetsgivare. Det har blivit lättare att profilera verksamheten vilket medför fler sökande till tjänsterna.

Samverkansmotiv: Bättre kvalitet genom gemensamma arbetssätt och rutiner.

Genom att en (1) organisation etableras skapas förutsättningar för gemensamma arbetssätt och rutiner. Det i sin tur bidrar till bättre kvalitet och gör det lättare för medarbetare att gå in för varandra. Samverkan ger också förutsättningar för gemensamma IT-system. Den underlättar verksamhetsplanering, mål- och ekonomistyrning.

Resultat och aktiviteter

Verksamhetsövergången medförde att administrativ personal nu har ett mindre antal verksamhetssystem att rapportera i. Det finns nu också en större robusthet och möjligheter att täcka upp vid sjukdom och semester. Under året har kompetensutveckling och utbildning i system och rutiner varit prioriterat.

Under hösten har ett nytt gemensamt lokalt kollektivavtal förhandlats fram enligt det centrala kollektivavtalet RIB-19. I nuläget har räddningstjänsten två avtal samt två ensidiga åtaganden, från arbetsgivarens sida, att förhålla sig till. Förhandlingarna avslutades i november och det nya avtalet träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslag till förbättringar: Gemensam mål- och ekonomistyrning

Mål- och ekonomistyrningen behöver utvecklas. Under året har kommunernas budgetprocesser upplevts, från räddningstjänstens sida, som osynkroniserade och motsägelsefulla beträffande innehåll, transparens och dialog. Förslaget är att den politiska styrgruppen för samverkan diskuterar budgetfrågor innan det sker i respektive kommun. På så sätt ges möjlighet till en dialog och helhetssyn mellan huvudmännen.

Även hanteringen av de statliga bidragen för krisberedskap och civilt försvar har utvecklingspotential. Idag hanteras bidragen kommunvis vilket inte bidrar till gemensamma arbetssätt och rutiner. Förslaget är att Höörs kommun som juridisk person för räddningstjänsten har att avropa bidragen för båda kommunernas räkning.

Samverkansmotiv: Hushålla med medel och anläggningar

Räddningstjänsten föreslås även fortsättningsvis utgå från sex stationer; Hörby, Höör, Askeröd, Önnköping, Rolsberga, och Norra Rörum. Men genom att delar av verksamheten och material samlas minskar underhållskostnaderna på sikt. Det ger en positiv effekt på de finansiella och materiella anläggningstillgångarna.

Resultat och aktiviteter

Samutnyttjande av material och verksamhetssystem har gett vissa besparingar. Frågan ses löpande över beträffande avtal, inköp och användning. Vidare samutnyttjas materiel och utrustning i högre grad idag mellan stationerna.

Förbättringar: Gemensamt ägande av inventarier och investeringar

För att ytterligare kunna hushålla med medel och anläggningar behöver inventarier och investeringar ägas och hanteras gemensamt. Ett samäggande, vilket var planen inför samverkan, möjliggör bättre underhåll och utnyttjande. Frågan är särskilt aktuell eftersom räddningstjänsten har en åldrande fordonspark som på sikt medför ökade kostnader för service och drift. Det ser vi tecken redan i årets driftkostnader. Genomförs inte fordonsinvesteringar i tillräcklig takt skjuts investeringskostnader för den enskilda kommunen till den gemensamma driftbudgeten. Det påverkar också den operativa förmågan.

Förslaget är därför att Höörs kommun, som juridisk person, övertar inventarierna från Hörby kommun. Investeringsplaneringen sker gemensamt och investeringar upptas av Höörs kommun som juridisk person.

Samverkansmål Öka räddningstjänstens förmåga och tydlighet för kommuninvånarna.

Genom samverkan samlas medarbetarna i en organisation vilket ger förutsättningar för att bygga en robust organisation med hög ständig beredskap. Det ger också förutsättningar för att utveckla och medarbetarnas förmåga att hantera olika typer av räddningssituationer. Att räddningstjänsten har förmåga att hantera uppdragen och har resurser att föra ett proaktivt räddningstjänstarbete bör också stärka medborgarnas förtroende för räddningstjänsten.

Resultat och aktiviteter

Även om Höörs kommun är juridisk person för verksamheten har räddningstjänsten samma närvaro i båda kommunerna som tidigare och har samma samverkan med polis och skolverksamhet som tidigare.

Under 2019/2020 genomför räddningstjänsten öppet hus i båda kommunerna.

Samverkansmotiv: Öka räddningstjänstens integritet

Räddningstjänsten har myndighetsutövning och kan ge förelägganden, även gentemot kommunen t ex vid brand eller tillsyn av fastigheter. Innan räddningstjänsten lades i en gemensam nämnd var den placerad under kommunstyrelsen i Höörs kommun och tekniska nämnden i Hörby kommun. Båda insatserna hanterar fastighetsfrågor vilket kan leda till potentiell jävskonflikt vid brandtillsyn.

Resultat och aktiviteter

Motivet har uppnåtts. Jävskonflikten i förhållande till kommunernas fastigheter och verksamheter har formellt lösts genom ett inrättande av en gemensam nämnd. Under året har tillsynskapaciteten varit begränsad p g a av en vakans som ersätta i januari 2020.

Samverkansmotiv: Samsyn av gemensamma risker och insatsförmåga

Säkerställa en samsyn av gemensamma risker och insatsförmåga inom kommunerna och därigenom ge bättre förutsättningar för att planera förebyggande insatser.

Resultat och aktiviteter

I dagsläget har respektive kommun ett handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor (2003:778) som beskriver riskerna för olyckor, räddningstjänstens förmåga samt hur det olycksförebyggande arbetet är planerat.

Under 2020 ska ett reviderat handlingsprogram arbetas fram för fastställande i respektive kommunfullmäktige. I det reviderade handlingsprogrammet ska risker och operativ förmåga beskrivas gemensamt för bägge kommunerna vilket tydliggör förutsättningarna för den olycksförebyggande verksamheten samt vilka behov kommuninvånarna har av information och kunskap för att öka tryggheten för olyckor. Detta arbetssätt underlättar samsyn på gemensamma risker.

Samverkansmotiv: En robustare organisation med samordningsvinster

Genom samlokalisering skapas en robustare organisation. Det ger också möjlighet till effektivare utnyttjande av gemensamma resurser mellan Hörby och Höörs räddningstjänster särskilt inom det administrativa området. En handlingsplan som upprättas i en kommun kan exempelvis även användas av den andra kommunen. Ett samgående underlättar arbetsplanering och administrativa rutiner för ekonomistyrning och politiska prioriteringar.

Resultat och aktiviteter

Rekryteringar samt översyn av roller och ansvar inom dagtids-organisationen har medfört en minskad sårbarhet. Otydligheter vid verksamhetövergången har dock medfört en periodvis hög administrativ belastning beträffande ekonomiredovisning, lönehantering mm.

Förslag till förbättringar: Digitaliserad lönerutin

Under 2020 behöver lönerutiner ses över och digitaliseras, visst stöd från kommunerna samt UNIKOM är framgångsfaktorer för en sådan reform.

Faktureringsmodulen i verksamhetssystemet Daedalos utvärderas och länkas till kommunens faktureringsystem.

Sammanställt av
Per Björkman
Räddningschef